

over vi beſtemt ville have ſlaaet en Streg med Hensyn til den Stat, der ſkal dække de her omtalte Foranſtaltninger. Vi ville, at de Familiefædre, de Medborgere, der efter den nuværende Skatteordning ere forholdsviſs haardeſt trykkede, kunne faa en Letteſe ved at ſlippe for de ekstraordinære Udgifter, her er Tale om, ogſaa af Hensyn til, at diſſe Mange ere de, der væſentlig bære den perſonlige Byrde, naar Tælen er om Fædrelandets Forſvar med Armen. Det er den Betingeſe, vi have villet faſtholde, men, hvilſet fra denne Betingeſe kunne vi ikke gaa ind paa Forſlaget om Kjøbenhavns Befæſtning, fordi de militært taget — det er min Betragtning — ikke kan anſes for at være til Danmarks Forſvar. Alt lægge Hovedvægten omkring Kjøbenhavn paa den Maade, ſom hele Stemningen imod Flertallet vil, om end med forſkjellige Nuancer, og hvortil der ogſaa er raſt Haand ved dette Forſlag i dets ene Halvdel, det faſte Fort, ſaaledes at lægge Centrum i Kjøbenhavn, er næſten det ſamme ſom at binde ſaa godt ſom Alt, hvad man har af bevægeligt Stridskraft til diſſe Fæſtninger, og det er ligeſom at indbyde Fjenden til under alvorlige Forhold gaaſte volig at lade Hovedſtaden ligge og uden Sværdſlag ſætte ſig i Beſiddelſe af hele det øvrige Land. Og hvem har borget os for — hvor tidt dette Forſlag end har været til Forhandling —, at vi have Mandſkab nok til ſelv i kort Tid at forſvare denne ſtore Fæſtning, ſelv om vi fik det Mandſkab tilſtede, ſom vi have? Jeg har nylig hørt ſige, at ſelv Mænd, der ere fortrøvlige med Krigskunſten, mene, at der vil behøves 50 Batailloner til at forſvare denne Fæſtning omkring Kjøbenhavn, og det er ikke unaturligt. Vi have det bekræftet paa anden Maade. Efter Betænkninger, der foreligge, maa en Stykke af indtil 44,000 Mand antages nødvendig til dette Forſvar, og vi kunne ikke vide, om ikke Kunſten ſtiger, om man ikke maa gaa endnu videre med Hensyn til Udvidelſe, om man ikke, efterhaanden ſom man bygger, kommer i Tænke om, at Artilleriet kræver endnu yderligere Offre. Men hvor komme de 44,000 Mand fra, og hvis de ere der, hvor har man ſaa en eneſte Mand til at ſende ud til at forſvare Landet i første Linie? Nei, Landet ligger aaben for Fjenden under ſaadanne Forhold, og efter at have taget Landet i Beſiddelſe kan Fjenden formentlig tage det med No udenfor Kjøbenhavn; thi Kjøbenhavn vil da ſnart være ſærdig uden Sværdſlag. Det er derfor militært taget, ſet efter vor Betragtning, en urigtig Tankegang, der leder Udviſningen af vort Forſvarsvæſen; thi ſaaledes i den Forſtand ſom Mindretallet har villet og ikke har fraveget at koncentrere Alt omkring Kjøbenhavn er militært taget langt mere, end vi kunne magte, og tager man Sagen finantſielt, hvilke Byrder vil det da ikke kræve ikke blot en Gang for alle, men aarligt til Vedligeholdelſe af denne Befæſtning. Dette ere de Herrer nu, trods de

mange Aar, hvori vi have forhandlet Spørgsmaalet, blevne Svar ſkyldige paa, og det er naturligt; De kunne ikke ſige det og ville nødig ſige, hvor vidt De ville gaa. Det kair ſørſt komme frem, efter at man har begyndt paa denne Sag, men ſaa er det vanskeligt at ſtoppe, thi ſaa vil man ſige til os, ſom man i ſin Tid ſagde til Rigsraadet, at man aldrig ſkulde have begyndt paa Danneværke, naar man ikke kunde fuldføre det fra den ene Kant af Eſebvig til den anden, thi Skulden, ſagde man til Rigsraadet, laa hos det. Saaledes vil man ogſaa ſige til Rigsdagen: Det er nødvendigt, efter at der er begyndt, at fuldføre de Fæſtninger, om hvilke de Saglyndige kunne enes, idet man da ved de Saglyndige fortaar dem, der regjere, ſkyde Andre ſelvſjælgelig efter Subordinationens Regler til om et ſaadant Spørgsmaal. Jeg tror alſaa, at det baade militært og finantſielt er urigtigt at følge Mindretallet, og at man lidet maatte have feſtnet ſin Overbeviſning om diſſe Spørgsmaal, naar man kunde lade ſig loſſe bort fra den ved ſaadanne Opſtillinger — jeg vil ikke en Gang ſige Skindrømmelſer, thi det er meget for Meget — ſom Mindretallet har villet lave ved at foreſlaa en § 2 af det Indhold, jeg nævnte, over for en Regjering, der ſelvſjælgelig afviſer enhver Tænke om Sligt ogſaa fra Mindretallets Side. Jeg tillod mig en Udtalelſe om vort Forſvarsvæſen ved 3die Behandling om denne Sag, og de Indſigelſer, ſom enkelte Yttringer i denne Udtalelſe den Gang vakte, foranledigede mig til ved en senere Behandling af et Forſvarsvorſlag nærmere at udfylde mine Yttringer. Man har viiſt mig den Vre at ſkjænke diſſe Udtalelſer en ganſke udføgt Opmærkſomhed. Det forekommer mig, at man i en ganſke uſædvanlig Grad ikke blot har taget Hensyn til dem, men endogſaa efter Karakteren af den Forhandling, ſom forleden har fundet Sted her, har ladet ſit Nervesystem i en uſædvanlig Grad ryste af Udtalelſen — det gjælder i det Mindſte for nogle Medlemmers Side — af Udtalelſer, der ſaaledes ere komne fra et enkelt Medlem her i Salen. Den Maade, hvorpaa man har tilladt ſig at miſforſtaa og karakteriſere ikke blot mine Udtalelſer, men min Tankegang og de af andre Medlemmer ſelv lavede Konſekvenser deraf, giver mig imidlertid formentlig indenfor Forretningsordenen i fuld Forbindelſe med den foreliggende Sag perſonlig og ſaglig Ret til at omtale dette Forhold noget nærmere. Jeg har hævedet, at man ved Kjøbenhavns Befæſtning ved ſtadig at lægge Vægten paa Forterne og Kanonerne glente eller tilſideſatte for meget Hensynet til det levende Forſvar, men at det dog er det, hvorpaa det navnlig kommer an, og ſørſt og fremmeſt ogſaa for dette lille Land, iſær efter dets Beliggenhed, dets ſpredte Beliggenhed med udfrakte Kyſter, at man lagde fortrinlig Vægt netop paa det levende Forſvar, og jeg tillod mig da at erindre om, at paa den ene Side vil vort For-